

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1907

Vragen van het lid **Den Boer** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht dat de korpschef meer agenten naar het buitenland wil sturen* (ingezonden 29 maart 2018).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 24 april 2018)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Politiechef wil meer agenten in het buitenland»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u uiteenzetten in welke landen de Nederlandse politie momenteel actief is? Aan welke missies nemen deze agenten deel? Welke van deze missies zijn onderdeel van multilaterale samenwerkingsverbanden, zoals Interpol of Europol?

Antwoord 2

Naast kortdurende bezoeken in het kader van lopende opsporingsonderzoeken en bijstand is de Nederlandse politie op dit moment op verschillende manieren actief in het buitenland. In diverse landen zijn liaison officers geplaatst, er zijn plaatsingen bij internationale organisaties en zusterdiensten en de Nederlandse politie neemt deel aan operaties van verschillende Europese agentschappen, zoals het Europese Grens- en Kustwacht Agentschap (Frontex) en aan internationale missies. Tot slot levert de Nederlandse politie een bijdrage aan het Recherche Samenwerkings Team, het Team Bestrijding Ondernijning en overige bijstand in Caribisch Nederland. De politie heeft op dit moment liaison officers geplaatst in:

– de Verenigde Staten
– Suriname
– Curaçao
– Colombia

– Marokko
– Frankrijk
– Spanje
– Italië

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/03/15/politiechef-wil-meer-agenten-in-buitenland-a1595928>

- Panama	- Turkije
- China	- Servië
- Australië	- Roemenië
- Thailand	- Portugal
- Rusland	- Oekraïne
- de Verenigde Arabische Emiraten	

Deze lijst betreft zowel tijdelijke als permanente liaison officers. Het merendeel van deze liaison officers is tevens geaccrediteerd voor omliggende landen.

Daarnaast heeft de politie liaison officers die flexibel inzetbaar zijn op een regio of thema's, zoals seksueel kindermisbruik, ondermijning, migratiecriminaliteit, cybercriminaliteit, terrorisme en radicalisering. De meesten van hen hebben als standplaats Nederland. Een aantal is geplaatst in Thailand, de Filipijnen en Turkije.

De politie heeft operationele en strategische plaatsingen bij de volgende internationale organisaties: Interpol in Frankrijk en Singapore, Europol in Den Haag en de Europese Dienst voor Extern Optreden in België. Ook zijn er operationele en strategische plaatsingen bij buitenlandse zusterdiensten, namelijk bij de Federale Politie in België, het Bundeskriminalamt in Duitsland en de National Crime Agency in het Verenigd Koninkrijk.

De Nederlandse politie neemt op dit moment actief deel aan verschillende missies. In EU verband is de politie actief in Kosovo, Georgië, Somalië, Mali, Oekraïne en in de Palestijnse gebieden. In VN-verband is de politie actief in Mali en Libië. Tot slot draagt de politie bij aan de OVSE monitoringmissie in Oekraïne. Interpol kent dergelijke multilaterale missies niet.

Vraag 3

Wat zijn de bevoegdheden van de Nederlandse politieagenten die in het buitenland actief zijn? Verrichten zij rechetaken? Hebben deze politieagenten de bevoegdheid operationele taken uit te voeren?

Antwoord 3

De bevoegdheden van Nederlandse politieagenten in het buitenland zijn afhankelijk van de specifieke inzet. Liaison officers verrichten formeel opsporingshandelingen middels de internationale informatie-uitwisseling waarvoor ze geaccrediteerd zijn. In missies, operaties en bijstand bepalen het mandaat en de afspraken tussen de multilaterale organisatie respectievelijk Nederland en het gastland de bevoegdheden van politiemensen en of ze die zelfstandig of alleen in bijzijn van een lokale collega kunnen uitvoeren.

Vraag 4 en 5

Op welke wijze combineert de nationale politie de grensoverschrijdende inzet met de inzet van de Koninklijke Marechaussee (KMAR), de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)? Kunt u een update geven van het aantal in de EU en in derde landen gestationeerde liaison officers van nationale politie, KMAR, IND, Douane en FIOD?

Antwoord 4 en 5

Politie en KMar werken binnen een gezamenlijk netwerk van liaisons om zo de beschikbare capaciteit optimaal te kunnen benutten. Politie, KMar, IND en OM hebben samen met mijn ministerie zitting in een werkgroep waar men elkaar onder meer informeert over voorgenomen plaatsingen van liaison officers zodat alle partijen goed op de hoogte zijn van elkaars aanwezigheid in de wereld en waar mogelijk kunnen samenwerken en elkaar versterken. Politie en KMar hebben op dit moment 45 liaison officers, waarvan enkele flexibele liaison officers. De IND heeft 13 liaison officers in het buitenland gestationeerd. Binnen de kaders die de Wet Politiegegevens en de Wet Bescherming Persoonsgegevens stellen, vindt tussen de liaison officers van de IND, de KMar en de politie informatie-uitwisseling plaats en wordt op die manier samengewerkt op het gebied van bestrijding van mensenhandel- en mensensmokkel en andere migratiecriminaliteit. Daarnaast vindt samenwerking plaats tussen de back offices van de diensten.

De douane heeft momenteel 4 douane-attachés als liaison officer op ambassades geplaatst in Beijing, Brasilia, Moskou en Singapore. De FIOD

heeft geen eigen liaison officers in het buitenland, maar kan wel afspraken maken over het gebruiken van politie liaison officers en heeft medewerkers beschikbaar die de liaison officers met specifieke kennis kunnen ondersteunen.

Vraag 6

Geniet de in het buitenland gestationeerde politie diplomatieke immuniteit?

Antwoord 6

De liaison officers worden geplaatst bij een Nederlandse vertegenwoordiging (ambassade, consulaat (generaal) of permanente vertegenwoordiging), en krijgen de diplomatieke status toegekend.

De immuniteit van politiemedewerkers in missies en bij bijstand maakt onderdeel uit van de afspraken tussen de multilaterale organisatie respectievelijk Nederland en het betreffende gastland. In geval de politiemedewerkers tijdens hun inzet bevoegd zijn tot het dragen van een vuurwapen wordt een specifieke geweldsinstructie opgesteld.

In geval van plaatsingen bij multilaterale organisaties is het afhankelijk van de afspraken van de betreffende organisatie met het gastland.

Vraag 7 en 8

Kunt u toelichten hoeveel geld specifiek is vrijgemaakt voor de inzet van grensoverschrijdende politie? Hoeveel extra politieliaisons kunnen daarvan jaarlijks ingezet worden?

Wat is uw reactie op de uitspraken van de korpschef, namelijk dat over het precieze aantal nieuwe plekken en landen nog onderhandeld wordt? Wanneer kunt u meer inzicht geven in de besteding van het extra geld voor grensoverschrijdende politietaken? Welke afwegingen worden gemaakt bij deze onderhandelingen?

Antwoord 7 en 8

Het regeerakkoord investeert structureel 267 miljoen extra voor onder andere meer agenten in de wijk en versterking van de opsporing. Hieronder valt ook investeren in internationaal opsporingsonderzoek. Het regeerakkoord benoemt onder andere de plaatsing van een vaste politieliaison in bronlanden van mensenhandel.

De uitwerking van de verschillende aspecten uit het regeerakkoord zal de komende periode nader vorm krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de verdeling van de extra sterkte over de eenheden, de bestedingsplannen 2019 e.v. en de eventuele actualisatie van de sterkte verdeling. In mijn brief van 20 december 2017² heb ik reeds toegezegd uw Kamer rond juni 2018 nader over deze aspecten informeren. Hierbij zal ik ook aandacht besteden aan de investeringen in de internationale inzet van de politie. Zie hiervoor ook mijn antwoorden op de vragen 2 en 3 van het lid Helder.

Vraag 9

Wat is uw reactie op de oproep van de korpschef, namelijk om agenten voor het buitenland flexibel te kunnen inzetten? Pleit u voor voortzetting van het stationeren van liaison officers op flexibele basis (FLIO's) of programmatische basis?

Antwoord 9

Ik deel de mening van de korpschef om waar mogelijk capaciteit flexibel in te zetten, daar waar deze het beste bijdraagt aan doelen van het gezag. De inzet van FLIO's biedt de mogelijkheid te anticiperen op wisselende en ontwikkelende behoeften van de operatie en het gezag, bijvoorbeeld wanneer criminele stromen zich verplaatsen of nieuwe criminele fenomenen de kop opsteken.

Vraag 10

In hoeverre acht u een (her)evaluatie van het Strategisch Landenprogramma noodzakelijk met het oog op de groter wordende aanwezigheid van Nederlandse politieagenten in het buitenland?

² Kamerstuk 29 628, nr. 754

Antwoord 10

De Strategische Landenprogramma's zijn eind 2016 geëvalueerd in opdracht van het WODC. De conclusie was dat deze systematiek bijdraagt aan een eenduidige sturing van internationale politiesamenwerking, op basis van duidelijk geformuleerde prioriteiten en thema's. Tegelijkertijd bleek dat een focus op een beperkt aantal landen een rigiditeit creëert die afbreuk doet aan een wereld die in verandering is. Immers, criminaliteitsstromen veranderen en nieuwe fenomenen doen zich voor, waar dan ook ter wereld. Mede met de inzichten uit het WODC-onderzoek en de resultaten van de Strategische Landenprogramma's werk ik samen met politie en gezagen aan de doorontwikkeling van het beleidskader voor internationale politiesamenwerking.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Helder (PVV) (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1906).